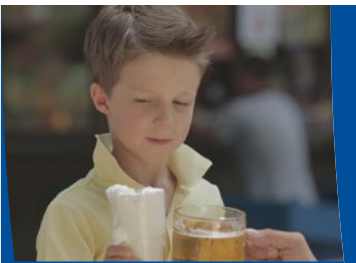

2014

СОЦІАЛЬНІ ВІДЕО
ДЛЯ РОБОТИ З БАТЬКАМИ:
КЕРІВНИЦТВО ДЛЯ ДИСКУСІЙ

НАША УВАГА – ЦЕ НАЙКРАЩА ПРОФІЛАКТИКА

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Наша увага – це найкраща профілактика. Соціальні відео для роботи з батьками: керівництво для дискусій, AFEW-Україна. – К.: 2014.

Авторський колектив:
Ірина Жарук
Ірина Нерубаєва

Дана публікація доступна у форматі PDF на офіційних сайтах МБФ «СНІД Фонд Схід-Захід» (AFEW-Україна) і Групу Помпіду Ради Європи та розповсюджується безкоштовно.

Відтворення, передача, розповсюдження або дублювання будь-якої частини матеріалів, що містяться у публікації, допускається за умови їх некомерційного використання надалі. Посилання на МБФ «СНІД Фонд Схід-Захід» (AFEW-Україна) та Групу Помпіду Ради Європи обов'язкове. Порушення авторських прав переслідуватиметься відповідно до законодавства України і міжнародної правової практики.

© МБФ «СНІД Фонд Схід-Захід» (AFEW-Україна)
© Pompidou Group of the Council of Europe

ЗМІСТ

Вступне слово	2
Батьківські навички та профілактика вживання наркотиків	3
Опис відеороликів	8
Рекомендації щодо використання відеороликів	12
Запитання для обговорення	13
Корисні ресурси	16
Додаток 1 – Інформація про проект «Створення профілактичного відеоролику для українського телебачення».....	17
Додаток 2 – Сценарії відеороликів.....	19
Додаток 3 – Інформація про відео компанію.....	25

ВСТУП

Керівництво підготовлено в рамках проекту **«Створення профілактичного відеоролику для українського телебачення»** Міжнародним благодійним фондом «СНІД Фонд Схід-Захід» (*AIDS Foundation East-West – AFEW-Україна*) разом із Державною службою України з контролю за наркотиками за підтримки Групи Помпиду Ради Європи та у співпраці з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ).

Керівництво містить опис відео-продуктів інформаційної кампанії «Наша увага – це найкраща профілактика!» для використання в якості соціальної реклами, спрямованої на профілактику ризикованих форм поведінки та негативних явищ серед молоді, а також рекомендації для спеціалістів щодо використання відео матеріалів у навчальних цілях для проведення профілактичної роботи із батьками.

Керівництво містить додаткову інформацію щодо роботи з сім'ями із дітьми та підлітками, що орієнтована на сім'ї, які знаходяться в складних та несприятливих життєвих обставинах, до яких відносяться: проблеми наркоманії, алкоголізму, насильства в сім'ї, дитячої занедбаності та безпритульності тощо.

Керівництво буде корисне для спеціалістів усіх рівнів, які працюють із дітьми та сім'ями та займаються профілактикою негативних явищ у сім'ях.

БАТЬКІВСЬКІ НАВИЧКИ ТА ПРОФІЛАКТИКА ВЖИВАННЯ НАРКОТИКІВ

СТАТИСТИЧНА ДОВІДКА

Відповідно до дослідження серед учнівської молоді України ESPAD¹ маємо такі дані:

Вживання алкогольних напоїв серед учнівської молоді

Алкогольні напої вільно доступні для учнівської молоді

61%

учнів відповіли, що їм легко дістати пиво

68%

учнів відповіли, що їм легко дістати слабоалкогольні напої

Види алкогольних напоїв, які вживають 15–17 річні підлітки

пиво

слабоалкогольні напої

25,4%

Досвід вживання наркотичних речовин учнівською молоддю

33,6%

18,8%

¹Рівень поширення і тенденції вживання тютюну, алкогольних напоїв, наркотичних речовин серед учнівської молоді України: 2011 / О.М. Балакірева (кер. авт. кол.); Т.В. Бондар, Ю.П. Галіч та ін. Укр. ін-т соц. дослідж. ім. О. Яременка. – К.: ТОВ ВПК «ОБНОВА», 2011. – 176 с.

2,6%

Перші спроби вживання наркотичних речовин молоддю, що навчається

хоча б один раз в житті вживали «курильні суміші»

2,1%

до 13 років

перша спроба марихуани/ гашишу

4,8%

до 15 років

Вік учнів на момент першої спроби наркотичних речовин та її причини

Основною причиною першого вживання наркотиків є цікавість

5,3%

За оновленими оцінками ЮНІСЕФ 2013/14 рр.¹ в Україні налічується 15 000 підлітків, які вживають наркотики ін'єкційним шляхом (11 000 хлопців та 4 000 дівчат). Важливо звернути увагу на те, що частина підлітків починають вживати наркотики ін'єкційним шляхом у 12 років. При цьому статистика щодо кількості підлітків, які вживають наркотики не ін'єкційним шляхом, відсутня.

Сім'я є важливим фактором захисту і одночасно фактором ризику в області зловживання психоактивними речовинами і виникнення інших негативних явищ серед дітей та молоді.

Під факторами ризику та захисту маються на увазі різні особливості людини, її соціального оточення або середовища, що впливають на ймовірність розвитку залежності від психоактивних речовин у майбутньому або впливають на вживання речовин в сьогоденні.

¹Підлітки груп ризику: Факти й оцінки, ЮНІСЕФ. – К.: 2014. Режим доступу: http://www.unicef.org/ukraine/ukr/UA_Buklet_MARA.pdf

ОСНОВНИМИ ФАКТОРАМИ РИЗИКУ ВЖИВАННЯ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ Є:

- особистісні: імпульсивність, низька самооцінка, дефіцит навичок самоорганізації, дефіцит соціальних навичок, синдром дефіциту уваги з гіперактивністю та порушення поведінки,
- сімейні: неадекватні виховні стратегії, депресія у одного або обох батьків, конфлікти в сім'ї, відсутність близьких довірчих відносин з батьками,
- школа: конфліктні відносини з педагогом, низька успішність, соціальне виключення, конфлікти з однолітками, брак підтримки в освітньому процесі,
- однолітки: асоціальне оточення,
- середовище: доступність психоактивних речовин, «речовин входу» (сигарети, марихуана, алкоголь).

ФАКТОРАМИ ЗАХИСТУ ВИСТУПАЮТЬ:

- Сім'я: довірчі підтримують відносини з батьками, конструктивні виховні стратегії, конструктивні способи вирішення конфліктів у сім'ї.
- Школа: конструктивні відносини з учителем, академічна успішність, позакласні заняття.
- Однолітки: просоціальне оточення.
- Середовище: відсутність доступу до психоактивних речовин, наявність місць для просоціальної активності.
- Особистісні якості: навички самоорганізації, самоконтролю, соціальні навички, стійка самооцінка.

Важливість формування батьківських навичок і сім'ї у профілактиці вживання психоактивних речовин та інших негативних явищ серед дітей та молоді пояснюється через фактори захисту та ризику родини.

ФАКТОРИ РИЗИКУ РОДИНИ:

Основними сімейними факторами, що приводять до виникнення ризику зловживання психоактивними речовинами для дітей і підлітків, є:

- а) відсутність близькості і ненадійність відносин з батьками;
- б) відсутність змістовних відносин з дорослою людиною, що забезпечує догляд;
- в) невміле виховання;
- г) хаотична атмосфера в будинку;
- д) ситуація, коли батьки або брати і сестри зловживають наркотиками, страждають розумовими розладами або займаються злочинною діяльністю;
- е) соціальна ізоляція.

ФАКТОРИ ЗАХИСТУ РОДИНИ:

- 1) почуття надійної та здорової прив'язаності у відносинах між батьками і дитиною; батьківський контроль, моніторинг і дієва дисципліна;
- 2) виховання в душі суспільно корисних сімейних цінностей;
- 3) участь батьків у житті дитини;
- 4) допомога з боку батьків (в емоційному, пізнавальному, соціальному та фінансовому відношенні).

Спільна робота з сім'ями важлива, оскільки вона:

- відкладає момент початку вживання наркотиків дітьми;
- підвищує прихильність дітей до школи й їх успішність;
- знижує залежність від антисоціальної впливу однолітків і підвищує здатність протистояти тиску середовища;
- розвиває здатність самостійно вирішувати виникаючі проблеми;
- запобігає та пом'якшує ранні прояви агресивності та злочинні схильності;
- запобігає або знижує інтенсивність ризикованої сексуальної поведінки і знижує ймовірність зараження дітей ВІЛ.

ОПИС ВІДЕОРОЛИКІВ

Метою відеороликів інформаційної кампанії «Наша увага – це найкраща профілактика!» є профілактика ризикованих форм поведінки та негативних явищ серед молоді, зокрема таких як вживання наркотиків та алкоголю, насильство в сім'ї, дитяча безпритульність тощо шляхом висвітлення проблем у сім'ї та надання альтернативних, успішних способів їх вирішення.

Цільовою аудиторією роликів є сім'ї з дітьми та підлітками, з особливим фокусом на сім'ї, які знаходяться у складних та несприятливих життєвих обставинах, таких як: проблеми наркоманії, алкоголізму, насильства в сім'ї, дитячої занедбаності та безпритульності тощо.

Для досягнення бажаної профілактичної мети сценарії відео роликів включають наступні теми:

1. Актуалізація теми протидії незаконному обігу наркотиків та наркоманії.
2. Ключові аспекти ранньої профілактики наркоманії та інших негативних соціальних явищ у родині.
3. Мотивація до здорового способу життя.
4. Врахування соціального аспекту, зокрема надання позитивних ключових повідомлень та прикладів, альтернативних шляхів вирішення складних життєвих ситуацій.

ВІДЕО КЛІП №1

youtu.be/nbe0OC02Baw

Тривалість: 30 (та 45) секунд.

Тема(и): Підтримуючі довірливі стосунки між батьками та дитиною, участь батьків у житті дитини, проведення спільного часу батьків із дитиною разом як фактори захисту від негативних явищ.

Ключове повідомлення: Діти, які не знаходять увагу вдома, шукають її на вулиці.

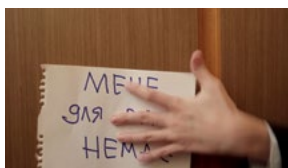
Стислий опис: Хлопчик збирає всі свої кишенькові гроші, які заховані у нього в кімнаті. Спочатку не зрозуміло, для чого він це робить. Наприкінці відео стає зрозумілим, що гроші потрібні для того, щоб віддати їх батькові, який пізно повертається з роботи, аби «купити» один його день та провести час разом. Ідея відео полягає у тому, що дітям потрібна увага батьків для того, щоб у подальшому уникнути негативних явищ та ризикованих ситуацій.

Детальний сценарій можна знайти в Додатку 2.

ВІДЕО КЛІП №2

youtu.be/dOZav094T0o

Тривалість: 6 хвилин.

Тема(и): Довірливі підтримуючі стосунки з батьками; допомога батьків у вирішенні проблем дитини; здатність дитини протистояти тиску середовища; здатність дитини самостійно вирішувати проблеми.

Ключове повідомлення: Діти обирають те місце, де їх розуміють та підтримують.

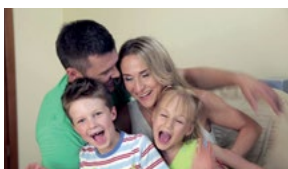
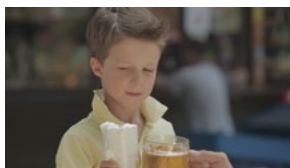
Стислий опис: У відео кліпі показана символічна історія взаємодії батьків та дитини, у якій може бути два фінали. У центрі розповіді хлопчик, якого дражнить «погана» компанія по дорозі зі школи. Хлопчика силують спробувати наркотик. Він виривається та біжить додому, де шукає підтримку від батьків. Перша частина відео демонструє приклад моделі негативної поведінки у сім'ї. Батьки зайняті своїми справами, не приділяють уваги проблемам дитини. Наприкінці хлопець дивиться на таблетку як на символ вибору. Друга частина – приклад моделі позитивної поведінки у сім'ї. Батьки полишають свої справи та приділяють увагу синуві. Він показує батькам таблетку. Батьки розуміють та підтримують хлопчика і таким чином захищають його від можливої небажаної поведінки та її негативних наслідків.

Детальний сценарій можна знайти в Додатку 2.

ВІДЕО КЛІП №3

youtu.be/L8clvfUcvjA

Тривалість: 30 секунд

Тема(и): Батьки як рольові моделі поведінки для своїх дітей, виховання дітей шляхом демонстрації (не)бажаної поведінки, цінності та звички у сім'ї як фактори ризику та фактори захисту.

Ключове повідомлення: Діти бачать, діти повторюють.

Стислий опис: Перша частина відео демонструє, як діти повторюють негативний приклад поведінки своїх батьків. Маленька дівчинка копіює паління цигарки як робить мама, маленький хлопчик імітує вживання пива як тато і той самий хлопчик кричить на маму і відштовхує її так само як робить батько. В другій частині відео показані кадри з позитивними прикладами поведінки батьків і як родина може проводити час разом. В цій частині ми бачимо як батько з сином разом збирають модель літака, мати з донькою грають у бадмінтон і уся родина разом гарно проводить час за святкуванням.

Детальний сценарій можна знайти в Додатку 2.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОРОЛИКІВ

ВІДЕО РОЛИКИ РЕКОМЕНДОВАНО ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ:

1. У вигляді соціальної реклами:

- на телебаченні;
- у інтернеті (наприклад, через соціальні медіа);
- у громадського транспорту (у автобусах, метро);
- в залах очікування вокзалів та аеропортів;
- в торговельних центрах;
- в клініках, жіночих та сімейних консультаціях;
- в кінотеатрах та театрах перед показом.

2. У вигляді навчальних матеріалів:

- на батьківських зборах;
- на спеціальних тренінгах для батьків;
- на конференціях для вчителів та психологів;
- для студентів педагогічних та психологічних спеціальностей тощо.

Хоча ролики першочергово створювались з метою трансляції на телебаченні в якості соціальної реклами, вони також можуть використовуватись і як самостійний навчальний інструмент. Використання відеоматеріалів у навчальному процесі значно підвищує рівень візуалізації матеріалу, дозволяє краще актуалізувати тему та допомагає швидше донести ключові повідомлення до аудиторії. Тому запропоновані відео ролики можуть стати важливим компонентом тренінгового та іншого групового навчання батьків. Так само відеоролики можуть використовуватися шкільними психологами та педагогами як діагностичний/ мотиваційний інструмент в індивідуальній роботі із родиною.

Рекомендований час для роботи з відеороликами:

Для перегляду та обговорення відео вам знадобиться від 20 до 120 хвилин. В залежності від наявного часу, а також тематики навчання, ведучий обирає один, чи декілька роликів для перегляду та залишає час на запитання та обговорення.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

Усі підготовлені відео ролики рекомендовані для перегляду з батьками, групами батьків та спеціалістами. Нижче пропонуємо перелік питань для проведення дискусій.

Звертаємо вашу увагу на те, що даний список запитань не є обов'язковим і вичерпним. За необхідності питання можна змінювати та доповнювати. При цьому, намагайтеся уникати питань закритого типу (з варіантом відповіді «Так/Ні»).

ЗАГАЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ВІДЕО РОЛИКІВ:

1. Розкажіть, будь ласка, що ви побачили у відео?
2. Які емоції у вас виникли при перегляді відео?
3. На вашу думку, яка головна мета цього відео ролика (для чого було зняте це відео)?
4. На вашу думку, яка підтримка потрібна родинам на відео?
5. Яка підтримка була б корисна вашій родині (це питання для кризових родин)?
6. Які прогнози щодо поведінки дітей, яких ви побачили на відео, через декілька років?
7. Які кроки необхідно здійснити батькам на відео на вашу думку з тим, щоб запобігти подальшій ризиковій поведінці дітьми?
8. На вашу думку, які заходи можливо втілити, кого залучити, щоб підтримати родину та дітей в подібних ситуаціях?

ДОДАТКОВІ ЗАПИТАННЯ ДО КОЖНОГО З ВІДЕО РОЛИКІВ:

Відео кліп №1

1. Як Ви вважаєте, чого зараз найбільше потребує хлопчик? Поясніть будь ласка Вашу думку.
  2. Що може статись, якщо батько не буде проводити час разом із сином і не приділятиме йому достатньої уваги?
  3. Що найімовірніше відбудеться, якщо батько буде проводити більше якісного часу із своїм сином?
  4. Що на Вашу думку можна вважати якісно проведеним часом батьків з дитиною?
  5. Які на вашу думку стосунки у родині можна вважати сприятливими/ підтримуючими?
-

Відео кліп №2

1. Коли на Вашу думку дитина найімовірніше звертається до батьків по допомогу?
2. Як Ви вважаєте, які стосунки з батьками допоможуть дитині навчитись протистояти тиску середовища та самостійно вирішувати проблеми?
3. На Вашу думку, яких помилок у спілкуванні з дитиною припустились батьки у першій частині відео?
4. Які ключові символи, що були використані у відео, Ви побачили? (обговорення символів таблетки, таблички на дверях, театру тіней тощо).
5. Як Ви вважаєте, про що думає хлопчик в кінці першої частини відео коли тримає таблетку?
6. Як Вам здається, яким чином батькам вдалось допомогти синові у другій частині відео?
7. На Вашу думку, якими знаннями та навичками мають володіти батьки, для того, щоб вберегти свою дитину від вживання наркотиків?

Відео кліп №3

1. Чи замислюються батьки над своїми діями у першій частині відео?
2. Давайте спробуємо подивитись на ситуації, показані в відео, очима дітей. Опишіть будь ласка, що Ви бачите з позиції дитини. Як сприймається поведінка дорослих? А своїх батьків?
3. Чи пригадуєте Ви схожі ситуації негативних прикладів батьків/дорослих зі свого дитинства?
4. Які ще подібні ситуації негативної неусвідомленої поведінки дорослих Ви можете пригадати? Наведіть приклади.
5. На Вашу думку, якими своїми діями батьки можуть надавати гарний приклад своїм дітям?

.....

Дискусію можна проводити у загальній групі батьків, або поділивши їх на менші групи у формі: дебатів, брейнстормінгу (мозкового штурму), рольовою грою (з позиції дитини) тощо.

Рекомендація для спеціалістів: анонімно зберіть потреби родин у додаткових темах бесід, тренінгах, проблемах, які на їх думку, потрібно вирішувати.

По завершенню обговорення надайте учасникам інформаційні матеріали та контакти громадських та державних організацій, які надають соціальні, психологічні та медичні послуги дітям та сім'ям.

КОРИСНІ РЕСУРСИ:

Центр Знань

knowledge.org.ua/

ЮНІСЕФ Україна

www.unicef.org/ukraine/ukr/media_10621.html

УНЗ ООН (UNODC)

www.unodc.org/russia/ru/publications/drug-prevention-treatment-and-care.html

---

Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні

www.aidsalliance.org.ua/cgi-bin/index.cgi?url=/ua/library/our/index.htm

---

Група Помпиду Ради Європи

www.coe.int/pompidou

ДОДАТОК 1

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЕКТ «СТВОРЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОГО ВІДЕОРОЛИКУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ»

Міжнародний благодійний фонд «СНІД Фонд Схід-Захід» (*AIDS Foundation East-West – AFEW-Україна*) разом із Державною службою України з контролю за наркотиками (ДСКН) за підтримки Групи Помпіду Ради Європи та у співпраці з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та місцевими партнерами у 2014 році реалізовували проект **«Створення профілактичного відеоролику для українського телебачення»**.

Основною метою проекту було створення відео-продукту для використання в якості соціальної реклами спрямованої на профілактику ризикованих форм поведінки та негативних явищ серед молоді. Зокрема таких як вживання наркотиків та алкоголю, насильство в сім'ї, дитяча безпритульність тощо шляхом висвітлення проблем у сім'ї та надання альтернативних, успішних способів їх вирішення.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ:

Створення соціальних відеороликів. У рамках проекту було створено три соціально-профілактичні відео ролики тривалістю 30 секунд, 6 хвилин і 30 секунд відповідно у форматі HDD. Відео ролики було розповсюджено серед громадських та державних організацій на національному та міжнародному рівнях. Відео активно поширювались у соціальних мережах і на регіональному телебаченні України.

Усі відеоролики виготовлено українською мовою із англійськими субтитрами. Останнє з трьох соціальних відео кампанії «Наша увага – це найкраща профілактика!» було додатково перекладено та дубльовано англійською та французькою мовами.

Очікується, що на початку 2015 року відео також буде додатково перекладено на 9 мов країн учасниць Групи Помпиду Ради Європи для його подальшого використання та просування на міжнародному рівні.

Тестування створених відео роликів.

З метою тестування соціальних роликів було проведено чотири фокус-групи з батьками. Загалом було залучено 24 учасника. Усі рекомендації батьків, надані під час фокус-груп, було використано при доопрацюванні відео.

Навчання спеціалістів, які працюють з батьками. 23 учасники з числа представників громадських та державних організацій з усієї України пройшли навчання під час семінару з формування батьківських навичок «Ефективні форми і методи роботи з батьками щодо профілактики алкоголізму та наркоманії серед дітей та молоді».

ДОДАТОК 2.

СЦЕНАРІЙ ВІДЕОРОЛІКІВ

ВІДЕО 1 – СЦЕНАРІЙ

Тривалість: 30 секунд (45 секунд)

Відео. Темний кадр. У темряві «пульсують» зелені цифри електронного годинника і показують час: **22:30**. Спалахує світло кишенькового ліхтарика. Відкидається ковдра. У світлі ліхтарика ми бачимо обличчя хлопчика 12 років. Босі ноги залазять у капці.

Пляма світла рухається по меблях, по книгах, виставлених на книжкових полицях. Дитяча рука дістає книжку з полиці. Відкриває книжку і витягає звідти паперові купюри номіналом по 20, 10, 5, 2, 1 грн.

Пляма ліхтарика рухається по письмовому столу. Зупиняється на яскравій підставці для ручок і олівців. Дитяча рука дістає скручені в трубочку паперові купюри. Руки обережно розгладжують їх на столі.

Пляма ліхтарика ніби збивається, потім рухається по полицці шафи під стосом складеними джинсами, джемперами. Рука дістає паперові гроші.

У напівтемряві кімнати чути скрип дверей, тихі обережні кроки. У щіліні світла в напіввідчинених дверях ми бачимо силует хлопчика, який навшпиньках крадеться з кімнати.

Суб'єктивна камера ніби виходить разом з людиною з кімнати в коридор. Справа яскраве світло освітлює коридор. З дверей кухні чути звуки телевізора. Видно молоду жінку, яка куховарить.

Напівтемний коридор, освітлений лише світлом з кухні. Звук замка – відкриваються вхідні двері. На цей звук в отворі дверей кухні з'являється жінка. Вмикається яскраве світло в коридорі. Одночасно лунають здивовані від неочікуваного видовища чоловічий і жіночий голоси: «ОЙ!». Чоловік, який щойно прийшов з роботи, випускає з рук папку з документами. У жінки з рук падають виделки та ложки – звук металу об підлогу.

Чоловік і жінка дивляться в одну точку з різних сторін. Посеред коридору стоїть 12-річний хлопчик з піднятою перед собою великою пачкою грошей в руці (номіналом по 20, 10, 5, 2, 1 гривень).

Хлопчик: **Тату! Я зібрав ці гроші, щоб купити один день твоєї роботи. Побудь зі мною...**

Відео. Здивовано-розчулений тато обіймає хлопчика. Вся сім'я обіймається.

Титр: **Діти, які не знаходять увагу вдома, шукають її на вулиці**

Слоган: **НАША УВАГА – ЦЕ НАЙКРАЩА ПРОФІЛАКТИКА!**

Назва Державної служби України з контролю за наркотиками (ДСКН).

Логотипи всіх партнерів проекту (для загальної версії з англійськими титрами, НЕ для телебачення): Групи Помпиду Ради Європи, AFEW-Україна, ЮНІСЕФ

ВІДЕО 2 – СЦЕНАРІЙ

Тривалість: 6 хвилин

На чорному тлі зверху справа з'являється титр-епіграф:

Ніщо так не попереджує негативні дії, як знання їх наслідків

Потім з'являється другий титр крупнішими літерами:

Історія, у якій може бути два фінали

Перша частина (приклад моделі негативної поведінки у звичайній сім'ї):

Спортивний майданчик, на другому плані видно школу. Троє хлопців років 14 і дві дівчинки років 13-14 «тусуються»: хтось п'є пиво, хтось знімає відео на мобільний телефон. Штовхаються, голосно регочуть. Один з хлопців розповідає веселу історію про школу: «...і тут вона йому вліпляє два!», інші йому у відповідь: «**Та невже?!**». Сміються. Старший хлопець дістає з кишені таблетки (рожеві таблетки, імітація екстазі, символ психоактивних речовин), кладе до рота, пропонує іншим: «**Пацани!**». Усі охоче беруть.

В декількох метрах від компанії проходить скромний, чисто одягнутий хлопчик 12 років (назвемо його Андрій). Хлопець з компанії помічає Андрія, вказує на нього іншим. Дівчина жестом пропонує Андрію підійти, він перелякано дивиться на компанію і не підходить, жестом відмовляється. Тоді дівчина посміхаючись підходить до Андрія: «**Кайфонути хочеш?**» Андрій відмовляється: «**Ні...**». Тоді хлопець відмовляє: «**А треба!**». Усі сміються, під'юджують. Хлопець намагається насильно заштовхнути Андрію до рота таблетку. Андрій відбивається.

Його починають штовхати по колу: «**Лови!**» «**Давай, ковтай!**» «**Ти що, не розумієш?**» «**Давай, швидко ковтай!**». Потім забирають його рюкзак і перекидають його один одному. Хлопець з компанії фільмує все на телефон.

Андрій виривається, біжить. Йому навздогін улюлюкають. Андрій розмазує сльози і пил по обличчю.

Рука Андрія натискає на кнопку дзвінка, довго ніхто не відкриває двері. Нарешті двері відчиняються, жінка (мама) навіть не дивиться, хто прийшов, не звертає уваги на розхристаний вигляд сина, розвертається спиною до сина і йде на кухню, продовжуючи говорити по телефону: «**Вони ще не внесли інформацію по товарах до програми...**». Андрій ззаду бере її за руку і тихо говорить: «**Мамо...**» Потім голосніше: «**Мамо!**». Мама продовжує

розмовляти по телефону по роботі: «**Так, я зараз перевірю, чекайте... Ваш імейл?.. так, я знайшла, відправляю... хвилиночку**». Оскільки вона його не чує, він говорить ще голосніше «**Мамо!!!**». Вона різко відштовхує його руку і байдужим голосом каже: «**Сонечко, ти не бачиш, я розмовляю...**». Потім із незадоволенням мимохідь кидає погляд на одяг сина: «**Де ти вивалювся?! Іди помийся**». Продовжує говорити по телефону «**Тому я не можу зробити відвантаження...**».

Андрій підходить до тата, який з пивом в руці грає в футбол на комп'ютері. Тато активно реагує на гол, кричить «**ГОЛ! Давай! Пасуй!**». Андрій: «**Тату!**». Тато відмахується: «**Сонечко, зачекай-зачекай!**». Андрій: «**У мене проблема!**». Тато жестом ніби відсторонює від себе хлопчика, кричить: «**З проблемами до мами, у тата своя проблема... небезпечний момент! Ай...**». Потім мимохідь помічає, що хлопець неохайно виглядає, наче був у сутичці. Андрій: «**Мене побили**». Зневажливо, сьорбаючи пиво: «**Я ж тобі казав – спортом треба займатися! До мами іди. Давай, іди!**»

Андрій йде до мами на кухню. Мама за комп'ютером з телефоном в руці продовжує емоційно вирішувати робочі фінансові проблеми: «**Я попереджала, що це треба робити день в день!**». На її текст накладаються слова Андрія: «**Мамо, розумієш? Мене побили...**» Мама, не відриваючись від комп'ютера, рукою робить жест рукою, ніби направляє до тата, ніби відгороджуючись від проблем сина: «**Слухай, іди до тата – нехай він тебе вчить давати здачу!**». З тими ж інтонаціями нервово продовжує напружено робочу розмову по телефону: «**Я беру це на контроль! Так, я! Ми все з'ясували?»**».

Андрій повертається в бік тата, який «увесь у комп'ютері». Хлопчик закриває двері в свою кімнату. На дверях табличка: «**Мене для вас немає**».

Андрій у себе в кімнаті у напівтемряві. Світло фокусується на стиснутій руці. Рука відкривається. На долоні – таблетка, яку йому заштовхували до рота хлопці.

Відео прискорено відмотується назад. Зупиняється на хлопчику біля дверей.

Друга частина (приклад моделі позитивної поведінки у звичайній сім'ї):

Рука Андрія натискає на кнопку дзвінка. За дверима ми чуємо жіночий голос: «**Вони ще не внесли інформацію по товарах до програми...**». Відкриваються двері. Радісне усміхнене обличчя мами міняється – на обличчі тривога: одяг хлопчика неохайний, обличчя забруднене зі слідами від сліз.

Жінка в телефонну трубку: «**Вибачте, я передзвоню. Син прийшов**».

Жінка турботливо до хлопчика: «**Що сталося?**»

Рюкзак падає з рук хлопчика на підлогу.

Мама присідає і обнімає хлопчика: «**Любий, тебе образив хтось? Ну, сонечко, що таке?**». Тато, почувши шум, виходить в коридор. Бачить побитого Андрія, обличчя міняється на занепокоєне.

Хлопчик (видно, що у нього шок) переводить погляд на тата.

Андрій розтуляє долоню. На брудній долоні таблетка. Він віддає її татові. Мама з татом стривожено переглядаються.

Загальний план кімнати Андрія. У кінці кімнати на тлі стіни сидить хлопчик, спиною до дверей. Інший ракурс: на першому плані – Андрій сидить на кріслі, в очах сльози. На другому плані – за спиною хлопчика – стоять батьки. Це як символ надійного тилу. Батьки бояться своїми словами завдати ще більшого болю сину. Тому спілкуються між собою жестами, ніби радяться, що робити, як допомогти. Ми бачимо, що тато знайшов рішення.

Темний кадр, хлопчик сидить спиною, світло проектується на стіну для театру тіней, що символами передає любов та турботу батьків, їхню делікатність по відношенню до дитини і вміння знаходити спільну мову. А головне, що вони розуміють одне одного. Відео. Тінь-рука чоловіка делікатно торкається плеча хлопчика. Він ніби поштовхом плеча збиває руку і відвертає голову в інший бік. На стіні з'являється дві руки-тіні, які вибудовуються в серце. Серце трансформується в птаха-голуба і літає по стіні. Дитяча рука тягнеться до голуба. Пташка сідає йому на руку. Прилітає інша пташка. Образи знов перетворюються на руки, які простягаються до нього. Хлопчик бере батьків за руки.

Загальний план. На кріслі сидять Андрій, тато, мама, обнявшись, і розмовляють. Ми чуємо їхні голоси за кадром. Тато: «**Ти у нас сильний, синку! Ти зумів сказати «Ні!»**». Андрій: «**Як добре, що ви у мене є...**». Звучить музика.

Титр: **ДІТИ ОБИРАЮТЬ ТЕ МІСЦЕ, ДЕ ЇХ РОЗУМІЮТЬ ТА ПІДТРИМУЮТЬ**

Слоган: **НАША УВАГА – ЦЕ НАЙКРАЩА ПРОФІЛАКТИКА!**

Назва Державної служби України з контролю за наркотиками (ДСКН).

Логотипи всіх партнерів проекту (для загальної версії з англійськими титрами, НЕ для телебачення): Групи Помпиду Ради Європи, AFEW-Україна, ЮНІСЕФ.

ВІДЕО 3 – СЦЕНАРІЙ

Тривалість: 30 секунд

Відео. Крупний план. Верхня частина кухля пива з високою піною і обличчя чоловіка 35-40 років, вся увага якого зосереджена на піні. Він характерно дмухає на піну. Піна злітає. Крупно – верхня частина кухля пива з високою піною і обличчя хлопчика 6-7 років, вся увага якого зосереджена на піні. Він характерно, як попередній чоловік, дмухає на піну. Піна злітає. Загальний план: за високим столом стоїть чоловік з кухлем пива. Поруч на високому столі сидить хлопчик з молочним коктейлем, дублюючи жести тата.

Відео. Крупно: жінка років 35-40 із сигаретою в руці. Вона характерно тримає сигарету, робить затяжку – її жести особливі. Крупно дівчинка 5-6 років тримає в руках олівець білого кольору з гумкою на кінці, що робить його схожим на сигарету, – повторює жести так само, як робить жінка у попередньому кадрі.

Загальний план. Дитяча площадка. На лаві сидить жінка, поруч дитяча коляска, яку вона колихає однією рукою, а у другій тримає сигарету. За нею на другому плані на бортику пісочниці сидить дівчинка, перед нею іграшкова дитяча коляска, яку вона колихає, а в другій руці тримає «сигарету»-олівець.

Відео. Крупно. Обличчя чоловіка, він у навушниках, який трохи нахилився вперед і зацікавлено дивиться в екран комп'ютера. Крупно – обличчя хлопчика, він у навушниках, який трохи нахилився вперед і зацікавлено дивиться в екран комп'ютера.

Загальний план. За одним столом один напроти одного, кожен за своїм комп'ютером, сидять чоловік і хлопчик. Жінка біля столу звертається до них – відволікає. Обличчя тата і сина перекошуються від злості, вони агресивно, з силою відштовхують жінку, кричать на неї.

Титр і голос диктора: **ДІТИ БАЧАТЬ, ДІТИ ПОВТОРЮЮТЬ**

Відео. Кадр розділяється на 4 рівних частини (поліекран). У кожній з частин з'являється відео позитивних прикладів з життя сім'ї.

1. Тато з хлопчиком разом збирають модель корабля/літака.
2. Мама з дівчинкою грають у бадмінтон.
3. Свято: дівчинка та хлопчик з двох боків цілують маму, а тато тримає торт.
4. Титр зі салогоном **НАША УВАГА – ЦЕ НАЙКРАЩА ПРОФІЛАКТИКА!**
+Логотипи

ДОДАТОК 3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВІДЕО КОМПАНІЮ

Для зйомок відеороликів було відібрано відео компанію ТОВ «Сполучені світи» шляхом проведення тендеру.

СПОЛУЧЕНІ СВІТИ – компанія, що займається виробництвом документальних, корпоративних, іміджевих фільмів, відеоматеріалів для конференцій, виставок, тренінгів, соціальних, освітніх та комерційних роликів, теле- і радіо- програм, відео матеріалів.

Офіційний сайт відео компанії: www.svity.com

Над створенням відеороликів працювали:

Режисер: Ніна Рудик

Продюсер: Тетяна Ляховецька

Оператор: Максим Бернашевич

Музыка: Влад Черный

Звук: Студія «Стармастер»

Субтитри: Олександр Мандрикін

Контактна інформація:

МБФ «СНІД Фонд Схід-Захід»

(AIDS Foundation East-West — AFEW-Україна)

Вул. Саксаганського 30-а, офіс 9

01033, Київ, Україна

Тел./факс: +38 (044) 287-20-26, 289-27-34

E-mail: info@afew.org.ua

www.afew.org.ua

 [AIDSFoundationEastWest](https://www.facebook.com/AIDSFoundationEastWest)

 [AFEW_Ukraine](https://www.instagram.com/AFEW_Ukraine)

 [AFEW.Ukraine](https://twitter.com/AFEW.Ukraine)

 <https://www.youtube.com/channel/UCZU6cfhFA9mi9oHn9a7muHQ>